

МІНІСТЕРСТВО ДОХОДІВ І ЗБОРІВ УКРАЇНИ

ЛИСТ

від 24.07.2013 р. N 12884/7/99-99-10-03-02-
17/2580

Головним управлінням в АР Крим,
областях, містах Києві та Севастополі,
Міжрегіональному ГУ Міндоходів
Центральному офісу з обслуговування
великих платників,
митниці Міндоходів

Щодо судової практики з питань оскарження рішень про визначення (коригування) митної вартості

Аналіз судових рішень у справах за позовами декларантів до митних органів, пов'язаних з оскарженням рішень про визначення митної вартості товарів, свідчить про сформовану судом правову позицію щодо застосування митними органами другорядних методів визначення митної вартості. Сутність спірних відносин полягає в тому, що митні органи при вирішенні питання розмитнення імпортованих товарів, не погодившись з задекларованою вартістю, визначеною за першим методом (ціною договору), визначають її самостійно, без дотримання умов щодо послідовності застосування, за шостим методом (резервним). Як наслідок, у суб'єктів господарювання виникає обов'язок щодо сплати додаткових сум ПДВ та ввізного митна.

Відповідно до частини першої [статті 265 Митного кодексу України від 11.07.2002 N 92-IV](#) (чинного до 01.06.2012) митний орган, що здійснює контроль за правильністю митної оцінки товарів з урахуванням положень цього [Кодексу](#), має право приймати рішення про правильність заявленої декларантом митної вартості товарів.

Згідно із [статтею 266 Митного кодексу України](#) визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну, може здійснюватися за такими методами:

- 1) за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);
- 2) за ціною договору щодо ідентичних товарів;
- 3) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів;
- 4) на основі віднімання вартості;
- 5) на основі додавання вартості (обчислена вартість);
- 6) резервного.

Основним є метод визначення митної вартості товарів за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції).

Якщо митна вартість не може бути визначена за першим методом, проводиться процедура консультацій між митним органом та декларантом з метою обґрунтованого вибору підстав для визначення митної вартості. У ході таких консультацій митний орган та декларант можуть здійснити обмін наявною у кожного з них інформацією за умови додержання вимог щодо її конфіденційності.

У разі неможливості визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну, за основу може братися ціна, за якою оцінювані ідентичні або подібні (аналогічні) товари були продані в Україні не пов'язаному з продавцем покупцю.

При цьому кожний наступний метод застосовується, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу.

Верховний Суд України 14 травня 2013 року ([справа N 21-130a13](#)), відмовляючи Східній митниці у задоволенні заяви про перегляд судового рішення касаційної інстанції, вказав, що при визначенні митної вартості товару за шостим (резервним) методом митний орган відповідно до вимог [статті 266 Митного кодексу України](#) повинен мотивувати у рішенні про визначення митної вартості товару причини неможливості застосування послідовно попередніх п'яти методів.

Аналогічна правова позиція викладена Верховним Судом України у [постановах від 21.01.2011 \(справа N 21-56a10\)](#), [від 07.02.2011 \(справа N 21-76a10\)](#), [від 14.11.2011 \(справа N 21-213a11\)](#), [від 06.02.2012 \(справа N 21-418a11\)](#), [від 03.07.2012 \(справа N 21-197a12\)](#).

Зокрема, у даних рішеннях Верховним Судом України зазначено, що "*...дискреційні функції митних органів мають законодавчі обмеження у випадках незгоди із задекларованою митною вартістю. До таких, зокрема, належать процедура консультацій між митним органом та декларантом з метою обґрунтованого вибору підстав для визначення митної вартості та обов'язок послідовного вибору методів (від першого до шостого) визначення митної вартості товарів. Отже, висновок судів щодо правомірності дій відповідача відносно визначення митної вартості товару за шостим методом без послідовного застосування попередніх п'яти, як це встановлено частиною п'ятою [статті 266 Митного кодексу України](#), а також без обґрунтування неможливості їх застосування є помилковим і таким, що не відповідає вимогам чинного законодавства, які регулюють такі відносини*".

"...у разі незгоди митного органу із митною вартістю імпортованого товару він відповідно до вимог [статті 266 Митного кодексу України](#) зобов'язаний провести процедуру консультацій, у ході яких мав би дійти висновків щодо застосування того чи іншого методу визначення митної вартості товарів, при цьому кожний наступний метод застосовується у разі неможливості застосування попереднього із наведенням відповідних аргументів".

Таким чином, вище наведена судова практика підтверджує, що митні органи у рішенні про визначення митної вартості товарів зобов'язані обґрунтувати неможливість застосування кожного з попередніх методів, в тому числі неможливість визнання заявленої декларантом митної вартості.

Проте зазначене не свідчить, що факт застосування резервного методу визначення митної вартості товарів являється безумовною підставою для відміни рішення митного органу. Тим паче, що Верховний Суд України не має повноважень перевіряти правильність встановлених обставин справи. Як наслідок, якщо суди попередніх інстанцій встановлять,

що митний орган послідовно застосовував методи визначення митної вартості товарів і довів неможливість застосування кожного з них, а також якщо декларант відмовився надати додаткові документи, то такі дії митного органу будуть визнані правомірними. Свідченням цього є [постанови Верховного Суду України від 25.12.2012 N 21-399a12, від 09.10.2012 N 21-252a12](#).

Слід звернути увагу, що у наведеній судовій практиці йдеться про застосування положень [Митного кодексу України](#), який діяв до набрання чинності новим [Митним кодексом України від 13.03.2012](#). В той же час вищенаведені висновки Верховного Суду України є актуальними і на теперішній час.

Так, відповідно до [статті 54 чинного Митного кодексу України](#) контроль за правильністю визначення митної вартості товарів здійснюється митним органом під час проведення митного контролю і митного оформлення шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості. Митний орган з метою здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів має право:

упевнюватися в достовірності або точності будь-якої заяви, документа чи розрахунку, поданих для цілей визначення митної вартості;

письмово запитувати від декларанта або уповноваженої ним особи встановлені [статтею 53 Митного кодексу України](#) додаткові документи та відомості, якщо це необхідно для прийняття рішення про визнання заявленої митної вартості.

[Стаття 57 Митного кодексу України](#) вказує, що основним методом визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є перший метод - за ціною договору (вартість операції). Кожний наступний метод застосовується лише у разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу відповідно до норм цього [Кодексу](#).

Застосуванню другорядних методів передують процедура консультацій між митним органом та декларантом з метою визначення основи вартості згідно з положеннями [статей 59 і 60 Митного кодексу України](#). Під час таких консультацій митний орган та декларант можуть здійснити обмін наявною у кожного з них інформацією за умови додержання вимог щодо її конфіденційності.

Такі консультації відповідно до [частини 6 статті 55 Митного кодексу України](#) можуть здійснюватися і у письмовому вигляді.

Разом з цим митний орган має право вимагати, а декларант має надати лише належні документи для перевірки та підтвердження правильності зазначеної митної вартості товару.

Надання неналежних документів або ігнорування декларантом процедури консультацій не може вважатися виконанням вимог митного органу щодо підтвердження митної вартості товарів. За таких обставин будуть наявні підстави для прийняття рішення про відмову у визнанні заявленої митної вартості та визначенні її за другорядними методами, в т. ч. за шостим (резервним) методом.

Одночасно відсутність допустимих доказів щодо неможливості застосування попередніх методів визначення митної вартості товарів та проведення відповідних консультацій між митним органом та декларантом призведе до винесення рішень не на користь держави.

Враховуючи викладене, з метою недопущення ухилення від відповідальності за заниження або завищення бази оподаткування, забезпечення надходження митних платежів до Державного бюджету України в повному обсязі та підвищення ефективності супроводження справ у судах наголошую на необхідності безумовного дотримання порядку застосування методів визначення митної вартості товарів, встановленого [главою 9 розділу III Митного кодексу України](#).

Зобов'язую начальників Головних управлінь в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі, Міжрегіонального Головного управління Міндоходів - Центрального офісу з обслуговування великих платників, митниць Міндоходів забезпечити вивчення та використання в роботі даного листа структурними підрозділами територіальних органів Міндоходів.

Додатки на 29 арк.

**Заступник Міністра
доходів і зборів України -
керівник апарату**

В. С. Левицький

© ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛПА", 2013
© ТОВ "ЛПА ЗАКОН", 2013